

Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy
VŠB-Technická univerzita Ostrava

Výroční zpráva za rok 2008

Návštěvnost

V roce 2008 se zúčastnilo akcí HaP celkem 53 360 návštěvníků. Celkový počet všech akcí uspořádaných HaP v tomto roce činil 1 272. Většinou se jednalo o audiovizuální pořady v planetáriu pro školy (442) a pro veřejnost (265 včetně přednášek). Na programy v planetáriu často navazovala videoprojekce (184), pozorování hvězdné oblohy dalekohledy (85) a jiné (296).

Členství v organizacích

Také v tomto roce byla HaP J. Palisy členem občanského sdružení „Sdružení hvězdáren a planetárií“ (<http://sdruzeni.hvezdarna.cz>). Zástupce HaP VŠB-TU (Gráf) byl po celý rok členem Rady SHaP.

V roce 2008 byla HaP JP řádným členem mezinárodní organizace IPS (International Planetarium Society, <http://www.ips-planetarium.org>).

Periodické vzdělávací akce

V letním semestru probíhala v přednáškovém sále HaP výuka předmětu „Základy astronomie“ a „Astronomie“ pro studenty řádného a kombinovaného studia oboru Inženýrská geodézie a v semestru zimním pak výuka předmětu „Kosmická geodézie“. Astronomický kurz vedl externě Martin Vilášek. Kurz ve školním roce 2007/2008 byl ukončen v červenci. Nový běh kurzu začal počátkem října, navštěvuje jej 32 účastníků a bude ukončen v červnu 2009.

Zvláštní akce

- Premiéry původních audiovizuálních pořadů v planetáriu:
 - 23. února „Cestovatel UFF a hvězdná monstra“ (autorka Ivana Marková)
 - 24. května „Nebezpečná planeta“ (autor Martin Vilášek)
 - 27. září „Zlaté dědictví“ (autorka Ivana Marková)
- V rámci pořadů pro veřejnost se konalo 13 astronomických přednášek, 3 přednášky o kosmonautice, 2 přednášky s geofyzikální tematikou a jedna cestopisná. Pořadů s poslechem reprodukováné hudby bylo uspořádáno 36. Od září byl zahájen desátý cyklus pořadů „Hudba pod hvězdami“, který je zaměřen na vážnou hudbu. Cyklus zasahuje i do roku 2009 a tvoří jej 10 představení, která sestavila a uvádí paní Mgr. Kateřina Košacká. Poosmé byl od září zahájen cyklus „Jazz pod hvězdami“, který uvádí pan Vlastimil Šmída a jeho 10 pořadů zasahuje i do roku 2009. Od září byl zahájen nový hudební cyklus „World music pod hvězdami“, který uvádí Mgr. Zdeněk Figura. Také tento cyklus má 10 pořadů a končí v červnu 2009.
- Protože rok 2008 byl přestupný, uspořádali jsme 29. února akci pro veřejnost „Den navíc s astronomií“, která byla tvořena pořadem v planetáriu a přednáškou Ivany Markové „Kalendář a počítání času“ (75 návštěvníků).
- Ve dnech 11. - 13. dubna bylo v prostorách HaP pořádáno uzavřené setkání členů Amatérské prohlídky oblohy (cca 25 účastníků). Část tohoto semináře tvořila v sobotu 12. dubna přednáška Mgr. Petra Scheiricha s názvem „Blízkozemní planety – přeceněné riziko?“, jež byla přístupná pro veřejnost.
- Popatnácté se 18. dubna konal jednodenní seminář pro pedagogy základních a středních škol (účastnilo se 32 pedagogů, akce je akreditována MŠMT).
- Ve středu 21. května byla pořádána přednáška RNDr. Hynka Adámka „Emil Holub – po stopách jeho cest a mýtů“ doplněná předpremiérou pořadu „Nebezpečná planeta“ (57 návštěvníků).
- V pátek 23. května proběhlo na HaP celostátní finále Astronomické olympiády (kategorie CD), první tři z celkem deseti finalistů si odvezli hodnotné ceny (dalekohledy), podrobněji viz naše webové stránky (při pořádání AO spolupracuje HaP s ČAS na základě uzavřené písemné smlouvy).
- Den dětí v planetáriu - 2 pořady v sobotu 7. června (142 návštěvníků).

- V pátek 1. srpna bylo pořádáno v areálu HaP mimořádné pozorování částečného zatmění Slunce (80 návštěvníků).
- Mimořádné pozorování zatmění Měsíce 16. srpna (30 návštěvníků).
- Ve středu 10. září proběhla vernisáž výstavy „Přírodní katastrofy v historických vyobrazeních“, na které byl přítomen také RNDr. Jan Kozák, CSc., autor výstavy.
- Ve dnech 20.- 21. září byl uspořádán seminář „Ostravský astronomický víkend“ s podtitulem „Dvojitá tvář kosmických katastrof“, kterého se zúčastnilo ve dvou dnech 94 osob (průměrná účast na 4 přednáškách, které OAV tvoří). Seminář byl doplněn výstavou „Přírodní katastrofy v historických vyobrazeních“ a večerním hudebním pořadem v planetáriu (jazz).
- V pátek 26. září jsme se počtvrté přidali k celoevropské akci „Noc vědců“, hvězdárnu a planetárium navštívilo 28 osob (pořad Nebezpečná planeta).
- V sobotu 4. října byl uspořádán již tradiční „Den otevřených oken do vesmíru“, který navštívilo celkem asi 300 návštěvníků (4 pořady v planetáriu, prohlídka objektu HaP s komentářem, večerní pozorování).
- Ve dnech 6. – 8. října byl uspořádán uzavřený odborný seminář pro Sdružení hvězdáren a planetárií (program viz <http://sdruzeni.hvezdarna.cz>), kterého se zúčastnilo téměř 50 zaměstnanců hvězdáren a planetárií z ČR a Polska. Po akci jsme obdrželi řadu děkovních mailů i dopisů, takže je hodnocena jako mimořádně úspěšná.
- Ve dnech 20. a 21. října jsme se poprvé stali spolupořadateli Mezinárodního festivalu outdoorových filmů (4 projekce, 543 návštěvníků, hlavní organizátor Mgr. Kráčalík, CK Turistika a hory).
- Ve středu 5. listopadu jsme se poprvé zapojili do Týdne vědy a techniky a uspořádali jsme přednášku Mgr. Jiřího Kroulíka s názvem „Závod o Mars nebo o Měsíc?“
- Také v tomto roce se setkal se značným zájmem cyklus astronomických přednášek „Astronomické repetitorium“, který v září 2008 vstoupil do svého 7. ročníku. Cyklus deseti přednášek byl tentokrát zaměřen na planetu Zemi a geofyzikální témata (rok 2008 byl vyhlášen Mezinárodním rokem planety Země) a končí v červnu 2009.
- Dramaturgický plán HaP v tomto roce zahrnoval tzv. akce měsíce, zde je jejich přehled:

leden

Slunci nejblíže

pátek 29. února

Den navíc s astronomií

březen

Měsíc astronomické knihy

pátek 18. dubna

Astronomický seminář pro učitele

středa 21. května

Emil Holub – po stopách jeho cest a mýtů

sobota 7. června

Dětský den v planetáriu

červenec

soutěž Kráva na Měsíci

srpen

soutěž Napište nám o vesmíru

20. – 21. září

Dvojitá tvář kosmických katastrof

sobota 4. října

Den otevřených oken do vesmíru

středa 19. listopadu

Slepé uličky kosmonautiky

sobota 20. prosince

Vánoce na jazzu

- V Minigalerii MIRA byly během roku instalovány tyto výstavy:
 - prosinec 2007 – červenec 2008 „Česká panoramata“ (různá místa naší vlasti v netradičním panoramatickém formátu o úhlu záběru 360 stupňů, autoři - Tomáš Bartůšek a Jaroslav Hora)
 - září 2008 – leden 2009 „Přírodní katastrofy v historických vyobrazeních“ (vybrané reprodukce ze soukromé sbírky RNDr. Jana Kozáka, CSc. z Geofyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i. v Praze)

Odborný program na hvězdárně

- V roce 2008 působilo ve skupině Eridanus celkem 8 pozorovatelů: Mgr. Hana Kučáková, ing. Radek Kocián, ing. Jiří Kohoutek, Tomáš Hynek, Marek Kolasa, Tomáš Kalisch, ing. Lubomír Ďurovec a Radomír Zientek. Pozorování byla prováděna dalekohledy Meade 12" a Newton 200/1200 mm (každý vybaven CCD kamerou ST-8 se sadou filtrů standardního fotometrického systému UBVRI). Cílem pozorování se staly převážně

zákrytové proměnné hvězdy programu B.R.N.O., dále excentrické zákrytové hvězdy z programu AsÚ v Ondřejově, několik trpasličích cefeid a trpasličích nov a kandidát na gravitační čočku.

- V tomto roce bylo celkem 101 jasných nocí. Pozorovatelé využili 72 (!) z nich k pořízení 230 pozorování proměnných hvězd a 30 snímků Měsíce, planet a objektů vzdáleného vesmíru, což řadí rok 2008 mezi nejefektivnější roky v historii HaP JP. Nejvíce pozorování pořídila Mgr. Hana Kučáková (112) ve 39 nocích, dále Ing. Radek Kocián (58) v 19 nocích, Tomáš Hynek (11) v 6 nocích, Ing. Jiří Kohoutek (6) v 5 nocích, Ing. Lubomír Ďurovec (9) ve 4 nocích a Tomáš Kalisch (4) ve 3 nocích.
- Pozorovatelé se ve dnech 14.-17. listopadu 2008 zúčastnili jubilejní 40. konference o výzkumu proměnných hvězd, která se uskutečnila v prostorách Hvězdárny Valašské Meziříčí a byla pořádána ve spolupráci se Sekcí pozorovatelů proměnných hvězd (SPPH) České astronomické společnosti (ČAS).
- Kateřina Onderková získala se snímkem otevřených hvězdokup v Perseovi první místo v České astrofotografii měsíce (za prosinec 2008).
- Externí spolupracovník Marek Kolasa je nadále hlavním koordinátorem občanského sdružení APO (Amatérská prohlídka oblohy), jeden z hlavních organizátorů „Astronomické expedice“ na Hvězdárně v Úpici a „Setkání APO“ na HaP JP v Ostravě. V prostorách HaP JP je umístěn i archiv pozorování APO a HaP JP podporovala po celý rok činnost tohoto sdružení

Publikační činnost a další tvůrčí aktivity

- Malý sborník „Dvojitá tvář kosmických katastrof“, který obsahuje referáty z Ostravského astronomického víkendu 2008 (viz výše, náklad 200 ks, formát A4).
- Vyšlo 6 čísel bulletinu „Planetárium“ (č. 82 až 87, náklad cca 1400 kusů a také e-verze).
- Byl vydán barevný nástěnný kalendář k IYA 2009 (formát A2, náklad 200 ks).

Dále jednotlivě:

Tomáš Gráf

- vědecké publikace – spoluautor
 - Práce publikované v recenzovaných a impaktovaných časopisech
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Henry, G.W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Bohlender, D.; Romanyuk, I.I.; Janík, J.; Božic, H.; Korčáková, D.; Zejda, M.; Iliev, I.Kh.; Škoda, P.; Šlechta, M.; Gráf, T.; Netolický, M.; Ceniga, M.: The extremely rapid rotational braking of the magnetic helium-strong star HD 37776, 2008, *Astronomy and Astrophysics* 485, 585-597
 - Práce publikované v recenzovaných a neimpaktovaných časopisech
 - Mikulášek, Z.; Gráf, T.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.: mCP stars with simple behaviour, 2008, *Contribution of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso* 38, 2, 363-368
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Zverko, J.; Henry, G. W.; Janík, J.; Romanyuk, I. I.; Žižňovský, J.; Božic, H.; Zejda, M.; Gráf, T.; Netolický, M.: The record-breaking rotational deceleration of the He strong CP star HD 37776 (V901 Ori), 2008, *Contribution of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso* 38, 2, 429-430
 - Práce publikované v nerecenzovaných periodících
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Janík, J.; Zejda, M.; Ceniga, M.; Netolický, M.; Gráf, T.; Henry, G.W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Bohlender, D.; Romanyuk, I.I.; Božic, H.; Korčáková, Škoda, P.; D.; Šlechta, M.; Iliev, I.Kh.; The extremely rapid rotational braking of the magnetic helium-strong star HD 37776, 2008, *Annual Proceedings of Science and Technology at VŠB-TUO*, 114-117
 - Práce publikované ve sbornících z konferencí
 - Mikulášek, Z.; Szász, G.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: Rotational periods of magnetic chemically peculiar stars, 2008, In XVI. Ulusal astronomi kongresi, V. Ulusal ögreneci astronomi kongresi. Çanakkale - Turecko:

Důležité konferenční vývěsky

- Mikulášek, Z.; Paunzen, E.; Gráf, T.; Hareter, T.; Hubrig, S.; Janík, J.; Krátká, T.; Krtička, J.; Lüftinger, T.; Nesvacil, N.; Netopil, M.; Szász, G.; Zejda, M.; Zvěřina, P.: Search for long-term changes in the variability of bright chemically peculiar stars - poster, 1-4. 7. 2008, BRITE Workshop, Wien, Austria

Přednášky, ústní příspěvky na konferencích a seminářích.

- Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Henry, G. W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Janík, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: *Record-breaking rotational braking of magnetic CP star V901 Orionis*, 27. 10. 2008, Ústavní seminář Astronomical Institute Chinese Academy of Science, Kunming, Čína
- Mikulášek, Z.; Szász, G.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: *Rotational periods of magnetic chemically peculiar stars*, 10. 9. 2008, XVI. Ulusal astronomi kongresi, V. Ulusal öğrenci astronomi kongresi, Çanakkale, Turecko
- stať „Korekce časových údajů na zeměpisnou šířku“ pro „Astronomickou ročenku 2008“ (Slovensko)
- dne 13. února přednáška pro veřejnost „Le marathon de Messier“, Astronomické repetitorium HaP JP, PP prezentace
- účast, ústní příspěvek (PP prezentace), příspěvek ve sborníku, název: „Astronom Johann Palisa“, přeshraniční workshop „Antické dědictví“, 28. – 29. března, Valašské Meziříčí, <http://www.astrovm.cz/cz/program/projekty/realizovane-projekty/astronomie-pro-vsechny/vystupy-apv.html>
- účast, ústní příspěvek (PP prezentace), příspěvek ve sborníku, název: „Reklama a propagace činnosti hvězdáren a planetárií“, mezioborová konference „Co nás spojuje?“, 30. – 31. května, Kysucké Nové Město (Slovensko), <http://www.astrovm.cz/cz/program/projekty/realizovane-projekty/astronomie-pro-vsechny/vystupy-apv.html>
- dne 10. září přednáška pro veřejnost v cyklu Astronomické repetitorium, HaP JP, „Barevná poezie vesmíru – planetární mlhoviny“, PP prezentace
- dne 17. prosince přednáška na katedře fyziky PŘF UP Olomouc „Mira a hvězdy jí podobné“, PP prezentace
- přípravné práce týkající se akreditace nového bakalářského studijního oboru zaměřeného na astronomii a příbuzné vědy
- „Astronomická olympiáda“ (ve spolupráci s ČAS), kategorie C-D pro studenty 1. a 2. ročníku SŠ: vytvoření zadání finále ročníku 2007/08, (spolu s Ivanou Češkovou organizace celostátního finále této kategorie na HaP JP v květnu 2008, podrobněji viz <http://planetarium.vsb.cz/olympiada>), příprava ročníku 2008/09 (rozšíření o školní kolo, vypracování zadání školního i korespondenčního kola), finále proběhne v květnu 2009 na HaP JP
- zajištění zvukové nahrávky textu německé verze pořadu Skrytá krása vesmíru, 15. června, studio ČRo Ostrava (zvukař Petr Pokorný, lektori Anneliese Brym a Michael Brym)
- spolupráce na vydávání bulletinu „Planetárium“
- denní tisk:
 - pravidelná rubrika „Obloha nad Ostravou“ pro Moravskoslezský deník a jeho místní varianty, každý článek je tvořen mapkou hvězdné oblohy, krátkým textem o aktuálním astronomickém úkazu a nabídkou pořadů HaP JP pro veřejnost, celkem 88 dílů (leden – červen, září – prosinec 2x týdně)
- rozhlas:
 - Český rozhlas Ostrava – 1x živě (50 minut, 16. 9. v dopoledním vysílání Koktejl, redaktorka Dadamová)
 - pravidelná rubrika pro ČRo Ostrava, 52 předtočených šotů (vysíláno cca 10 minut v sobotu dopoledne, redaktor Michal Schoffer), vysílání bude pokračovat i v roce 2009

- 2. ledna živě po telefonu, ČRo Leonardo, o soutěži „Kosmické pixely“
- 20. června předtočený šot po telefonu o slunovratu (Orion)
- pro Helax, Orion během roku cca 4x po telefonu – krátká pozvánka na sobotní pořady v planetáriu nebo komentáře k aktuálním astronomickým úkazům
- televize:
 - ČT Ostrava – spolupráce s redakcí pořadu „Dobré ráno“ (dále DR) – pravidelně v „Astronomickém okénku“ (27 vysílání), liché pátky, živé vysílání na ČT1, repríza v pátek dopoledne na ČT2 (celostátně), podle vlastních scénářů (včetně obrazového materiálu), délka prodloužena na cca 8 minut, od září 2008 vysíláno v ranním čase na ČT2 celostátně (bez reprízy).
- zpravodajství ČT:
 - 18. dubna, natáčeno na HaP JP, šot o semináři pro učitele a práci astronoma (redaktorka Dannhoferová)
 - 25. dubna, natáčeno na HaP JP, šot na hvězdárně, pořad Sabotáž
- člen Rady Sdružení hvězdáren a planetárií, Českého organizačního výboru Mezinárodního roku astronomie 2009, občanského sdružení Proxima, člen ČAS, JČMF a Společnosti pro studium proměnných hvězd

Ivana Marková

- publikace:
 - Marková, I. *Astronomie jako motivační prvek ve výuce fyziky*. Příspěvek ve sborníku Celoslovenského astronomického semináře pro učitele. Tatranská Lomnica: Astronomický ústav SAV v rámci projektu APVV LPP-0146 "Stretnutia s vesmírom", 2008, ISBN 978-80-970059-0-0
- pořady
 - pořad „Cestovatel Uff a hvězdná monstra“ (45 minut), premiéra 23. února
 - pořad „Zlaté dědictví“ (45 minut), premiéra 27. září
 - pořad o Ostravě (50 minut), předpremiéra na semináři SHaP 6. října
 - příprava polské verze pořadu „Skrytá krása vesmíru“
- úprava dokumentárních filmů pro přednáškový sál
- přednášky
 - 29. 2. Den navíc s astronomií, přednáška „Kalendář a počítání času“
- výuka
 - „Základy astronomie“ (2+1, letní semestr 2007/08, 2. ročník, obor Inženýrská geodézie, HGF VŠB-TU)
 - „Astronomie“ (letní semestr 2007/08, dálkové studium, obor Inženýrská geodézie, HGF VŠB-TU)
- semináře, konference
 - 4. – 6. 12. Astronomický ústav SAV, Tatranská Lomnica, Celoslovenský astronomický seminář pro učitele (přednáška, příspěvek ve sborníku)
- televize, rozhlas
 - Česká televize Ostrava, redakce zpravodajství, k pořadům „Cestovatel Uff a hvězdná monstra“ a „Zlaté dědictví“
 - informace o pořadech HaP (cca 5x regionální rádia)
- další
 - spolupráce na přípravě bulletinu Planetárium
 - vedení statistiky návštěvnosti HaP
 - spolupráce
 - s Tomášem Komendou (OU, animace)
 - se Soukromou střední uměleckou školou AVE ART
 - členka občanského sdružení Proxima

Miroslav Otisk

- pořady
 - technická realizace pořadů „Nebezpečná planeta“, „Cestovatel Uff a hvězdná monstra“, „Zlaté dědictví“ a první verze pořadu o Ostravě
- technická činnost
 - vylepšení automatizace pořadů v planetáriu
 - realizace ovládání velkoplošné projekce s využitím WARPingu
 - realizace ovládání Stereoskopické projekce
 - realizace ovládání CRT projekce
 - tvorba řídicích příkazů pro prostředí Control Panel
 - sestavení a vytvoření příkazů pro modul výkonových relé v prostředí Control Panel
- činnosti průběžné
 - digitalizace a úprava audio a video nahrávek
 - administrace a upgrade všech počítačů na HaP
 - člen občanského sdružení Proxima

Jiří Holuša

- přednášky:
 - účast, ústní příspěvek, příspěvek ve sborníku, název: „Už Fritz Zwicky ...“, přeshraniční workshop „Antické dědictví“, 28. – 29. března, Valašské Meziříčí, <http://www.astrov.m.cz/cz/program/projekty/realizovane-projekty/astronomie-pro-vsechny/vystupy-apv.html>
 - „Viable shows? Experience from the Heart of Europe“ v rámci konference IPS2008: Explore the Edge (19. konference Mezinárodní společnosti planetárii), 28. června
 - „Luis W. Alvarez aneb proč Kennedy a dinosauři nepřežili“ v rámci semináře OAV „Dvojitá tvář kosmických katastrof“ (20. 9.), opakováno na Slezské univerzitě 18. 12.
 - „2D animace: Honza a Lucka poznávají Zemi a Měsíc“, seminář SHaP 6. – 8. října
 - „Zpráva z konference IPS 2008“, seminář SHaP, 6. – 8. října
 - „Erotyka na hvězdném nebu“, humorný příspěvek, seminář SHaP, 6. – 8. října 2008
 - „Adobe Director as a Presentation and Animation Tool in a Planetarium“ v rámci The 5th European Conference of Small and Portable Planetariums, 11. října, Portugalsko
 - „Už Fritz Zwicky aneb enfant terrible astrofyziky 20. věku“ v rámci Didakticko-historického semináře na MFF UK v Praze (11. listopadu)
- publikace:
 - článek: „Luis W. Alvarez aneb proč Kennedy a dinosauři nepřežili“ (in: sborník OAV 2008 „Dvojitá tvář kosmických katastrof“)
 - text oceněného scénáře „Sky Journey“ z mezinárodní soutěže IPS/Eugenides Script Writing Competition v časopise Planetarian (December 2008, ISN 0090-3213)
- konference a semináře:
 - 27. 6. – 2. 7. : IPS2008: Explore the Edge (19. konference Mezinárodní společnosti planetárii), Chicago, USA
 - 3. 7. : Fulldome Summit a DomeFest, Chicago, USA
 - 6. – 8. 10. : Seminář SHaP
 - 9. – 11. 10. : The 5th European Conference of Small and Portable Planetariums Espinho, Portugalsko
 - 23. – 25. 11. : 2nd powerdome®Workshop (Zeiss, Jena)
- ocenění:
 - udělena 2. cena v mezinárodní soutěži IPS/Eugenides Script Writing Competition
- rozhlas, televize:
 - rádio Orion: informace o nabídce HaP JP a aktuálních astronomických úkazech (několikrát v průběhu roku),

- ČRo Leonardo: rozhovor pro pořad Nebeský cestopis (19. 7.)
- dva vystupy pro ČT Ostrava,
- člen občanského sdružení Proxima

Pavel Kapoun

- spolupráce při zajišťování propagace (plakáty, tiskoviny, podklady pro inzertní média atd.)
- spolupráce na přípravě programu (kalendáře akcí, hudebních cyklů apod.)
- redakce bulletinu „Planetárium“
- správa a redakce webových stránek (společně s Martinem Viláškem)
- zpracování a distribuce e-mailových informací médiím a ostatním zájemcům
- přednáška „Souhvězdí nejsou znamení“ v rámci cyklu „Astronomické repetitorium“
- spolupráce při zajišťování činnosti Minigalerie MIRA (výstava „Česká panoramata“, akce „Měsíc astronomické knihy“)
- člen občanského sdružení Proxima.

Martin Vilášek

- pořady
 - scénář, nahrávka a technická realizace pořadu Nebezpečná planeta.
 - digitalizace pořadu Čelenka princezny Ariadny – připraveno pro Barco projekci
 - digitalizace a úprava českého dabingu dokumentárních filmů pro přednáškový sál:
 - film č. 1 - Měsíc,
 - film č. 2 – Slunce,
 - film č. 3 – Vesmírná invertura (Temná hmota ve vesmíru),
 - film č. 4 – Zpráva o stavu planety Země,
 - film č. 5 – Story Of Total Eclipse – anglicky,
 - film č. 6 – Zatmění Slunce 1999.
- zpracování nahrávek semináře Ostravský astronomický víkend 2005, 2006, 2008
- zpracování nahrávek přednášek Astronomického repetitoria 2007-2008 a dalších zvaných přednášek (4x)
- přednášky
 - 4 x přednáška Základy astronomie pro Univerzitu 3. věku – kurz Geologie a životní prostředí (VŠB – GP)
 - přednáška pro veřejnost – Slepé uličky kosmonautiky (19. listopadu)
- semináře
 - představení nového pořadu na Seminári pro učitele (duben)
 - účast na seminári Planeta Země – Hvězdárna Valašské Meziříčí, 17. – 19. 10.
- publikace
 - autor 17 fotografií pro Velký atlas oblaků (autor RNDr. Petr Skřehot, vydal Computer Press, ISBN: 978-80-251-2015-6)
 - správce internetových stránek planetária
- tisk, rozhlas
 - rádio Orion – 29. července 2008 na téma zatmění Slunce
 - tisková zpráva k zatmění Slunce 1. srpna 2008
 - tisková zpráva k zatmění Měsíce 16. srpna 2008
 - článek o zatmění Měsíce na www.solokapr.cz – vyšlo 18. 8. 2008
 - článek o dalekohledech na www.solokapr.cz
 - asi 20 krátkých článků do Novinek na webových stránkách HaP
- další
 - dokončení orientačního systém HaP JP.
 - grafický návrh a realizace nového panelu do vitríny na Hlavní třídě
 - příprava a zajištění tisku barevných propagačních plakátů A2 pro volný prodej
 - příprava pravidelných tiskových propagačních materiálů HaP JP
 - články o noční obloze pro bulletin a web planetária
- člen občanského sdružení Proxima

Ivana Češková

- organizační zajištění překladů a cizojazyčných nahrávek pořadů
- příprava podkladů za HaP pro podání celoškolského grantu MOST-TECH do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci výzvy nazvané Moravskoslezský kraj – 1. kolo výzvy pro GP, oblast podpory 1.1, květen 2008, nepřiděleno
- příprava podkladů a zpracování centralizovaného Rozvojového projektu s názvem Vzdělávání seniorů na HGF VŠB – TU Ostrava – zatím v rozhodování
- zpracování dotazníku pro přípravu projektového záměru v rámci operačního programu Věda a výzkum pro inovace – dále nerozpracováno a nepodáno
- zpracování a distribuce e-mailových informací pro média a zájemce
- spolupráce na propagaci činnosti HaP JP
- spolupráce na přípravě dokumentu Strategie HaP JP
- zpracování statistiky o struktuře návštěvnosti HaP JP
- konzultace zadání elektronického objednávkového sešitu
- příprava plánu marketingové komunikace resp. propagace
- sestavení tiskových zpráv (18 TZ)
- členka občanského sdružení Proxima

Zdeněk Mikulášek (externista)

- vědecké publikace
- práce publikované v recenzovaných a impaktovaných časopisech
 - Krtyčka, J.; Mikulášek, Z.; Henry, G.W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Skalický, J.; Zvěřina, P.: The nature of the light variability of the silicon star HR 7224, 2009, Astronomy and Astrophysics, v recenzním řízení
 - Mikulášek, Z.; Krtyčka, J.; Henry, G.W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Bohlender, D.; Romanyuk, I.I.; Janík, J.; Božić, H.; Korčáková, D.; Zejda, M.; Iliev, I.Kh.; Škoda, P.; Šlechta, M.; Gráf, T.; Netolický, M.; Ceniga, M.: The extremely rapid rotational braking of the magnetic helium-strong star HD 37776, 2008, Astronomy and Astrophysics 485, 585-597
 - Zejda, M.; Mikulášek, Z.; Wolf, M.: Period study of TW Draconis, 2008, Astronomy and Astrophysics 489, 1, 321-326
- práce publikované v recenzovaných a neimpaktovaných časopisech
 - Krtyčka, J.; Mikulášek, Z.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zvěřina, P.: Rotationally-modulated photometric variations of magnetic CP stars - theoretical aspects, 2008, Contribution of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso 38, 2, 396-374
 - Mikulášek, Z.; Gráf, T.; Krtyčka, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.: mCP stars with simple behaviour, 2008, Contribution of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso 38, 2, 363-368
 - Mikulášek, Z.; Krtyčka, J.; Zverko, J.; Henry, G. W.; Janík, J.; Romanyuk, I. I.; Žižňovský, J.; Božić, H.; Zejda, M.; Gráf, T.; Netolický, M.: The record-breaking rotational deceleration of the He strong CP star HD 37776 (V901 Ori), 2008, Contribution of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso 38, 2, 429-430
- práce publikované v nerecenzovaných periodických
 - Mikulášek, Z.; Krtyčka, J.; Janík, J.; Zejda, M.; Ceniga, M.; Netolický, M.; Gráf, T.; Henry, G.W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Bohlender, D.; Romanyuk, I.I.; Božić, H.; Korčáková, Škoda, P.; D.; Šlechta, M.; Iliev, I.Kh.: The extremely rapid rotational braking of the magnetic helium-strong star HD 37776, 2008, Annual Proceedings of Science and Technology at VŠB-TUO, 114-117
- práce publikované ve sbornících z konferencí
 - Krtyčka, J.; Mikulášek, Z.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zvěřina, P.: The nature of the light variations of chemically peculiar stars, 2008, In Ulusal astronomi kongresi. Çanakkale, Turecko : Çanakkale Onsekiz Mart Universitesi, 921-927

- Mikulášek, Z.; Szász, G.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: Rotational periods of magnetic chemically peculiar stars, 2008, In XVI. Ulusal astronomi kongresi, V. Ulusal ögrenici astronomi kongresi. Çanakkale - Turecko: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yamlari, 908-920.
- konferenční vývěsky
 - Mikulášek, Z.; Dubovský, P. A.; Žižňovský, J.; Zverko, J.; Zejda, M.: Phenomenological ephemeris of the HgMn CP eclipsing binary AR Aurigae - poster, Seminár o premenných hviezdach KOLOS 2008, 4.-6.12.2008 Sninské Rybníky, Slovensko
 - Mikulášek, Z.; Pahunzen, E.; Gráf, T.; Hareter, T.; Hubrig, S.; Janík, J.; Krátká, T.; Krtička, J.; Lüftinger, T.; Nesvacil, N.; Netopil, M.; Szász, G.; Zejda, M.; Zvěřina, P.: Search for long-term changes in the variability of bright chemically peculiar stars - poster, 1-4. 7. 2008, BRITE Workshop, Wien, Austria
- přednášky, ústní příspěvky na konferencích a seminářích
 - Krtička, J.; Mikulášek, Z.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zvěřina, P.: *The nature of the light variations of chemically peculiar stars*, 10. 9. 2008, XVI. Ulusal astronomi kongresi, V. Ulusal ögrenici astronomi kongresi, Çanakkale, Turecko
 - Mikulášek, Z.: *Nové trendy ve výzkumu proměnných hvězd*, 3. 4. 2008, Astronomická olympiáda, Hvězdárna a planetárium v Hlohovci, Slovensko
 - Mikulášek, Z.: *Tři malá zamyšlení na téma: Hvězdy a my*, 10. 10. 2008, Laureátská přednáška přednesená při předávání ceny Littera astronomica, Horácké muzeum, Havlíčkův Brod, Česko
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Henry, G. W.; Zejda, M.: *Record-breaking rotational braking of magnetic CP star V901 Orionis*, 4. 12. 2008, Kolokvium Southern Africa Astronomical Observatory, Cape Town, Jihoafrická republika
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Henry, G. W.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Janík, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: *Record-breaking rotational braking of magnetic CP star V901 Orionis*, 27. 10. 2008, Ústavní seminář Astronomical Institute Chinese Academy of Science, Kunming, Čína
 - Mikulášek, Z.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.: *Stále záhadnější silikonová hvězda EE Draconis*, 15. 7. 2008, ústavní seminář AsÚ SAV, Tatranská Lomnica, Slovensko
 - Mikulášek, Z.; Szász, G.; Krtička, J.; Zverko, J.; Žižňovský, J.; Zejda, M.; Gráf, T.: *Rotational periods of magnetic chemically peculiar stars*, 10. 9. 2008, XVI. Ulusal astronomi kongresi, V. Ulusal ögrenici astronomi kongresi, Çanakkale, Turecko
 - Zejda, M.; Mikulášek, Z.; Wolf, M.: *Secrets of TW Draconis*, 27. 10. 2008, Ústavní seminář Astronomical Institute Chinese Academy of Science, Kunming, Čína
 - Zejda, M.; Mikulášek, Z.; Wolf, M.: *Period study of TW Draconis*, 4. 12. 2008, Kolokvium Southern Africa Astronomical Observatory, Cape Town, Jihoafrická republika

Tomáš Komenda (externista)

- výroba animací k pořadům „Dobrodružství Uffa na Marsu“ a „Cestovatel Uff a hvězdná monstra“
- výroba animací k pořadu „Zlaté dědictví“
- příprava obrazové stránky k pořadu „600 miliónů let!!!“

Mimopracovní činnost související s oborem

Tomáš Gráf

- semestrální přednáška (2+1) v 5. a 7. semestru „Astronomie a astrofyzika“ pro studenty učitelských kombinací s fyzikou PŘF OU v zimním semestru 2008/09
- semestrální seminář (0+2) „Popularizace astronomie“ pro studenty astrofyziky na FPF Slezské univerzity v Opavě v zimním semestru 2008/09
- semestrální přednáška (2+2) „Praktická astronomie“ pro studenty astrofyziky na FPF Slezské univerzity v Opavě v letním semestru 2007/08

- člen redakční rady
 - astronomického populárního časopisu „Astropis“ (ISSN 1211-0485)
 - časopisu na podporu přírodovědného vzdělání na SŠ a VŠ „Třetí pól“
 - české verze časopisu „Scientific American“ (ISSN 1213-7723)

Ivana Marková

- květen: cyklus přednášek pro Univerzitu 3. věku v Havířově (*celkem 16 vyučovacích hodin*)
- práce ve skupině Galileo (Proxima), tvorba vzdělávacích pořadů

Jiří Holuša

- přednáška pro veřejnost „Záhady vesmíru“, 4. června, Městská knihovna, Orlová
- práce v revizní komisi občanského sdružení Proxima

Pavel Kapoun

- výkon funkce statutárního zástupce (předsedy) a hospodáře občanského sdružení Proxima;
- doktorské studium na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně;
- přednášky o marketingu a mediální komunikaci na Ostravské univerzitě.

Martin Vilášek

- astronomická pozorování pro veřejnost na soukromé pozorovatelně
- člen redakční rady Amatérské prohlídky oblohy
- správa meteorologického portálu APO (meteo.astronomie.cz)

Propagace činnosti

- rozesílání měsíčních programů planetária do tisku (12x), radio Helax, Kiss Morava, Orion, Čas, Český rozhlas Ostrava, televize ČT, TV Polar, Aréna, OU, SU Opava, atd., formou bull. „Planetárium“ a e-mailů
- aktuální informace na www stránkách <http://planetarium.vsb.cz>
- pravidelné rozesílání informací o činnosti HaP JP e-mailem (na vyžádání), elektronické rozesílání „Oznámení médiím“ (nepravidelně) na regionální redakce deníků a dalších médií, zasílání článků o nabídce pořadů MS Deníku a Mf Dnes.
- základní a střední školy okresů OV, OP, NJ, FM, KI a vybrané školy z okresů BR, SU a JE jsou o naší činnosti podrobně informovány zasíláním bulletinu „Planetárium“.
- umístění HaP JP na další dvě „akustické“ mapy v Ostravě (celkem již 4), komerční prezentace
- tisk a výlep měsíčních plakátů v Ostravě (na 60 ploch, Schenk, Epona) a Opavě (10 ploch)
- 5 stálých vývěsních skříněk (areál HaP, 3x VŠB-TU, Hlavní třída v Porubě).
- zařazení propagace aktuální nabídky našich pořadů pro veřejnost do „smyček“, které běží na plazmových obrazovkách v areálu VŠB-TU.
- rozhlasová a TV propagace – celkem asi 80 vystoupení, viz aktivity jednotlivých zaměstnanců

Technický rozvoj

- rekonstrukce podhledů a osvětlení v přednáškovém sále
- stereoskopická projekce
- 1ks DLP projektor Barco iD-iCon H500 s objektivem QLCD 0.85:1
- 2ks Zabudování technologie Infitec do projektoru Barco iD-iCon H500
- 1 ks Grafická karta NVIDIA QUDRO FX1700
- 2ks Externí zařízení pro korekci geometrie obrazu SILICON OPTIX IA-100EX
- 110ks 3D brýle INFITEC MEDIUM s ochranou proti odcizení
- 2x HDD 2.5" WD Scorpio WD1200BEVE 120GB,5400ot,8MB

- 2x paměť Kingston CF 1GB, paměť Kingston CF 2GB
- redukce IDE-CF interní do slotu, zdroj LC-POWER 400watt, základní deska Gigabyte 945GZM.S2,int. VGA,PClex 16x, CPU Intel Pentium Dual-Core E2160, 2x paměť Dimm DDR2 A-Data 1024MB(kit 2x512MB)PC 800CL5, řadič Kouwell 223 I-O porty 4x sériový,PCI, 2x řídicí karta PCL 740 RS 232-422-485,
- 2x lampa pro projektor Proxima DP9240
- relé I/O modul Quido RS 2-16, 2x Dataswitch 2/1 Edimax KVM 2xPS2,VGA, CPU Intel Celeron 430, 2x grafická karta Gainward 8500GT silentFX,PClex 16x,
- modul RS232 pro projektor Barco Cine6, modul AV Stumpfl SC LAN DMX512 IN-OUT SCL-DMX512IO
- efektový projektor Barco Cine6
- 2x satelit karta Skulink pro CZ,SK, tuner AverTV Hybrid Nanoexpress,DVB-T,analog
- externí BlueRay mechanika LG BE06LU10LS
- HDD Box Externí 3,5" ATA SATA,CoolerMaster Draft, LAN Switch D-LINK DES-1016D,16port,10/100,RJ45Nway
- tiskárna Canon IP4500, NetBook Asus EEE 10",Intel Atom
- přímočarý motor MEGAMAT 4000N, 24V,300mm pro clonu projektoru
- 1xPC (MB Intel Skyberg P45,ATX,DDR3,VGA HP NVIDIA QUDRO FX370,256MB PClex Card,2GB DDR3-1375 Kingston HyperX CL7,IntelXMP,CPU Intel Core Quad Q9550,Case 400watt,3x HDD 1TB Samsung SpinPoint SATA 32MB cache)
- Software:
- 10x licence MS Office 2007sngl MVL
- 20x licence MS Windows Vista Bussines sngl upgrade MVL
- zahradní traktor CTH 150 Twin se sekačkou a sběracím košem
- knihovna – 28 nových knih (7 Proxima, 21 knihovna VŠB-TU), odebíráno cca 15 periodik (časopisy, bulletiny hvězdáren atd.)

Prodej literatury a služby návštěvníkům

- sortiment zahrnuje asi 90 druhů zboží, počet položek se v průběhu roku měnil (literatura, pohlednice, mapy, upomínkové předměty)
- po celý rok byly v provozu oba nápojové automaty firmy Kavamat, prodej cukrovinek zachován v rozsahu minulých let (cca 35 druhů)

Personální obsazení Hvězdárny a planetária J. Palisy v roce 2008:

Lektoři:

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D., Mgr. Jiří Holuša, Mgr. Pavel Kapoun, Bc. Miroslav Otisk a Mgr. Martin Vilášek pracovali po celý rok na plný úvazek.

Propagace činnosti HaP:

Od 2. ledna 2008 nastoupila na plný úvazek Mgr. Ivana Češková.

Externisté:

doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc. (Ústav teoretické fyziky a astrofyziky PŘF MU Brno) spolupracoval na vědecké činnosti oddělení po celý rok formou dohody o pracovní činnosti Mgr. Tomáš Komenda spolupracoval na vytváření animací po celý rok formou dohody o pracovní činnosti.

Technik:

HaP JP ani v tomto roce neměla stálého technika, o výpočetní techniku se staral po celý rok Bc. Miroslav Otisk, se základní údržbou projekčního přístroje planetária vypomáhal správce objektu Radim Chalupa.

Vedoucí HaP J. Palisy:

RNDr. Tomáš Gráf, Ph.D. pracoval po celý rok na plný úvazek.

Zázemí, bez kterého by Hvězdárna a planetárium J. Palisy nemohla fungovat, činili v roce 2008 tito další zaměstnanci Institutu geodézie a důlního měřictví:

Vedoucí Institutu geodézie a důlního měřictví ing. Václav Mikulěnka, Ph.D., Radim Chalupa (správce objektu) a v neposlední řadě paní Soňa Schneiderková a paní Marie Kortová, které zastávaly obslužnou činnost všech exkurzí (tj. pokladna, prodej, uvádění a úklid).

Činnost oddělení by nebyla myslitelná bez velmi výrazné podpory zřizovatele VŠB – Technické univerzity Ostrava a finančního příspěvku Statutárního města Ostravy.

**S využitím roční statistiky zpracované dr. Markovou sestavil dr. Gráf.
Jakékoliv použití uvedených údajů k jejich veřejnému šíření
libovolnou formou je podmíněno souhlasem HaP Johanna Palisy v Ostravě.
© 2009**